

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . 6 ft. —
Fél évre . . . 3 ft. —
Havonta . . . 1 ft. 80 kr.

Előfizető lehet csupán a kiadó hivatalánál B.-Gyarmaton.

A lap szállítási díjára és a nyitlathoz való tartozó mind a költségek a szerkesztőre hárulnak.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ

politikai, társadalmi s közgazdászati hetilap.

Hirdetések díja:

Öt soros hirdetés . . . 4 kr.
Helyi minden hirdetés . . . 30 kr.
Nyitni és zárni . . . 20 kr.

Hirdetőknek kell a kiadóhoz megadni a hirdetésük jogosságát igazoló okokat.

Kiadóknak kell a hirdetésük jogosságát igazoló okokat megadni.

B.-Gyarmat, nov. 3.

Lapunk múlt számaiban adtuk az egészségügyi törvény tartalmát; nézzük most a törvényt közelebbről, mennyire megfelel az a várakozásnak a cserélt intézkedésekben nem hiányzik-e még valami állul?

A közigazgatási egészségügyi ágában nagy horderejű újítás rejlik abban, hogy az egészségügyi törvény a falukat, kis községeket ugynevezett egészségi körökbe csoportosítja s velük orvost tartat. Ezen újítás fölül a miniszterelnök s belügyminiszter ur államférfiai mély belátásával nyilatkozott akkor, midőn a f. évi február hó 24-én tartott országos ülésben azt mondá, hogy „a körorvosi, községorvosi törvényt csinálni is kár.”

Alkalmamnak találok itt a híressé vált Ziemssen-féle orvosi műgyűjtemény I. kötetéből pársort idézni, melyben Geigel Alois würzburgi tanár azt mondja, hogy „azon alany (subiectum) melynek állapotaival a közegészségügy és közegészségügy foglalkozik: meghatározott társadalmi egység vagy egyén, a község.” (26. lap.) Nagyon könnyű belátni, hogy a mi közegészségügyi törvényünk kitűnően intézkedik, a midőn a társadalmi egyén a község a község számára minden bajon azonnal segítségül hívható orvost rendel.

Általában a törvény figyelmes átvizsgálása feljogosít bennünket arra, hogy hatása a következményei iránt jó reménységet tápláljunk. Csak az az ő benne foglaltak s legnagyobb részt a helyesen körvonalozott újítások alapján néhány év alatt közegészségügyi viszonyainkban kedvező fordulatnak kel bekövetkezni. Nagy elfogultság volna, ha a törvényben fokított elveket megfontolva, ettől az elismerést megtagadnánk.

Mert lehetetlenség jóra nem vezetni annak:

hogy ezután a lakhelyek légkörüre, talajának, vizének tisztán tartására felügyelni, arról rendelkezni a hatóságoknak kötelessége leendő (II. fejezet 10. §.)

hogy az egészségre káros befolyású helyek a hatóság által szükség esetén kiirtandók, sőt „ki-szájítás után végkép eltávolítandók.” (II. fejezet 11. 12. §§.);

hogy lesz, a ki arra ügyel fel, miszerint „az iparüzletek nem gyakorolnak-e a közegészségre ártalmas befolyást?” (II. fejezet 15. §.);

hogy a 7 éven alól levő gyermekeket az, a ki az ő „gondozására törvényzordog hivatva van, vagy azt magára vállalta” betegülés esetén

büntetés terhe alatt is tartozik gyógyíttatni (III. fejezet 20. 21. §§.);

hogy az iskolákat egészségügyi felügyelet alá is veszik s nem engednek a test egészségétől függő szellemet, mint a haza kincsét, elcsúszni, megromolni (III. fejezet 27—35. §§.);

Lehetetlen, hogy sok élet, sok termékeny testi vagy szellemi munkaerő meg ne maradjon a haza javára akkor,

ha tekintettel a rögtön támadt balesetekre „a népesebb városokban mentő-intézetek állittatnak” (V fejezet 41. §.);

ha azok, a kik vagy szegénységük miatt fogva vagy otthonjuktól távol nyilvános beteg-ápolásra szorulnak, törvényszabta tágas, jó levegőjű kórházba mehettek;

ha járványokkal szemben félszeg lágymegleg rendszabályok helyett törvényes rendet, erőteljes eljárást állítottunk;

ha gyógyfürdőinket nemcsak a gazdagnak, hanem a szegénynek is hozzáférhetővé tesszük s az állam a gyógyfürdőket sem hanyatlani, sem pangani nem engedni törvényesen sarkalja s segíti (XIV. fejezet 100. 102. 103. §§.);

Nem szabad említés nélkül hagyni, hogy a törvény XIII-dik fejezetében a védhímlő-oltásnak — mint a hólyagos himlő pusztításai ellenében leghathatósabb védeleljárásának meghonosítása által — Európa némely művelt államát megelőztük. Zárjel között megjegyezhet, hogy az a mag, melyet Mária Thérézia uralkodása alatt hazánkban rendeleti úton elvetettek: 100 év múlva kelt ki nálunk törvényesen.

De a mely jól esik a törvénynek ezen ismételve felemlített intézkedéseire rámutatni: épen úgy fel kell tüntetni azt is, hogy egy-némely szükséges fontos intézkedés mellőzve van abban; némely rendelkezése pedig egy vagy más oldalról kifogás alá vehető.

Kár, hogy a szeszese italok körül szomorúan tapasztalható mértéktelenségnek elmulasztott a törvény gátat emelni.

A gyermekek idő előtti munkára szorítása is kimaradt tárgyaitak gazdag sorozatából. Pedig ez a fajta visszaélés vagy egészség-élet-ellenes vétés is gyakorlatban van nálunk.

A földgölel is, mint hazaszerzte pusztító tájkör egy szörnyenkorra örvényes, tehát törvénybe íglett övő intézkedéseket érdemelne, sőt követelne. Mert nekünk, kik hazánkul, a földtan állítása szerint, valaha tengorfenőképen szerepelt földet bi-

runk, csak nem minden évben harcolnunk kell eme veszélyes ellenséggel, ki a hadi sereget ezek egészségéből rabolja el tőlünk.

Nagy kár az is, hogy ha már a törvény indokolható módon részletesen nem intézkedik a lakhely-építés egészségtani vagy itt már gyógytani követelményeket felállítani. Ha szabad kórházul akármiyen talaj vagy környéki telket, akármiyen ronda, ajóra nem hozható rossz kórházakat létesíteni s fentartani is. Akkor soha se fogjuk leküzdeni s fentartani azt a silányt, melyben hazai kórházaink talán több mint két harmada minylődik; akkor soha sem fogjuk megérthetni, hogy a királyhágon túl levő többnyire kitűnő kórházak közül, pl. a sepi-szentgyörgyi 14 ezer forint tőkével, hogy lehet kívülről meglepő, szép, belülről meglepő jó, s hogy lehet egy másik kórház évenként sok fentartási költség mellett kívül-belül egyaránt meglepő rossz?

Kár, hogy a kuruzslási — mint a közlét egyik nehéz munkával kirítható gyomját — a törvény továbbra is tényezni engedi. Azt hiszem, hogy nem csalódom, a midőn az 52. §-t (VIII. fejezet) úgy értelmezem, hogy az nem a kuruzslást, hanem a kuruzslásért járó díjazást tiltja csak. Ez pedig a törvényhozás czélja nem lehetett, sehol és soha nem lehet. Ha valakit nem tanúk előtt elfogadott díjazásért felelőségre vonnak: az magát a legutolsó védőeszközzel, az esküvel is hamisan megmentheti s az igazságszolgáltatásnak nem marad egyéb teendője, mint a hamis eskütevőt felmenteni. Még négyazem közt véghezvitt dicseretet is bajos volna a bírónak kideríteni, nem hogy tiltott jutalmazást. Lehet, hogy a felvásárolás terjedésére számított, a ki e §-t fogalmazta. Csakhogy a kuruzslás nem olyan mint a babona. Emez ellen a mivelődés eszközeivel lehet és kell harcolni: amazi szigorú törvénnyel lehet csak kiirtani.

Végül felemlíteni való az is, hogy természetes ásványvizeinkben nagy kincset, de becstelen eddig eléggé nem méltányost s fel nem használt kincset bíró hazánk nem lehet hivatva a mesterséges ásványvizek — mint halvány és erőtlen utánzások istapulására. Pedig a XIV-dik fejezet végső (108) §-a ezt is engedélyezi.

A közigazgatási bizottság nov. 9-ki ülésén legfőbb tárgyat az Ügyviteli szabályok megalapítása fogja képezni, mely javaslatot Madách Károly alispán úr áll-

tal leza bevezetve; tárgyalás alá fognak vétetni továbbá a kiküldötték jelentései azon tárgyakra nézve, melyeket lapunk előbbi számaiban előadtunk, s mennyiben a kiküldött szakbizottságok kiküldetésének megfelelően, és számos folyamodrány, mint pl. a berzeliek dézsmaváltási ügye, névelési engedélyek stb. Azt hiszem, hogy a bizottsági tagok az első tárgyat nagy fontossággal fogva teljes számmal fognak megjelenni.

B.-Gyarmat, nov. 2.

Pénzügyi és általános elszegényedés, a két rém ijesztgeti éjjel-nappal a társadalmat s jellemzi leggyevezben az állapotokat, melyek között élünk.

Kicsiben volt alkalmam ezt itt is tapasztalni.

Egyeseknek hirtelen elszegényedése, az ezekkel üzleti összeköttetésben állóknak gyakran egész sorát sújtotta s ingatta meg anyagi helyzetét.

Egyik a másikat rántotta magával bukásban, ez ismét másokat, s így ment tovább; egy, hogy az elszegényedettek egész láncolatot képeznek, a mely saját súlyánál fogva valamennyinek vállára nehezedik, de egyúttal másokat is terbeli.

Nem akarjak itt kutatni az okokat, melyek ezen következményeket létrehozták s nem azt, mennyi része van ezekben az „országosan mostoha pénzügyi viszonyoknak,” az „ipar és kereskedelem általános pangásának,” az „önérő talbeszülésnek,” a végtelenség, vagy a véletlennek, a hanyagságnak, vételenek, vagy könnyelműségnek stb., mely több említett dolgok a modern világban oly jelentékeny szerepet visznek; hanem igenis akarunk rámutatni azon, más államokban sikerrel czélba vett és ma már általánosan elismert eszközökre, melyekkel az elszegényedés s nemének szerfeletti terjedését legalább egy bizonyos határig megakadályozni lehet.

A mindennapi tapasztalat az tanúsítja, hogy kisebb kereskedők, s iparosok czégek fenntartása gyakran egy aránylag csekély mennyiségű pénzügyi ártól függ, melyre azonnal szükség van, de melynek gyors előteremtése sokszor feletté nagy nehézségekbe ütközik.

De vegyük különben azt az esetet, a midőn a pusztán szorgalma után élő iparos vagy kiskereskedő megbetegszik s a betegség őt hosszabb időre ágyáhor láncolja.

Ily esetben az üzlet, mely különben meglehetősen jól menesztett, főből sokszor egyetlen tényezőjéből huzamos ideig megfuszta, a konyhára korvost, vagy semmit sem hoz, bolott a betegnek által okozott kiadások egyre növekednek.

Feltéve a mellett még azon esethez, mely egyébiránt rendszeren tényleg elő is szokott fordulni, hogy t. i. a megbetegedett üzlet tulajdonos adósággal bír, melyeket munkája jövedelmével egy meghatározott időn belül törlesztenie kellett volna, s a mit, ha e baleset nem éri, okvetlenül tett volna is, úgy ily esetben az illetőnek bukása csaknem bizonyos, dacára annak, hogy ő annak sejtje oka.

Egyéb vételek is idézhetnek elő hasonló helyzeteket, de elég legyen az egy felhozottira szeritkozunk.

Az a kérdés tehát, hogy mily eszközökkel keljen az ily acut bajok fajtódását megakadályozni.

Angliában, Franciaországban, Németországban, sőt az osztrák tartományokban is, az iparosok össegélyező-egyleteket állítanak fel.

Ezeknek mintájára alakult a b-gyarmati össegélyező egylet is; azonban ez csak egy rendeltetéssel foglalkozik, t. i. apró pénzügyekkel ellátja a megcsorultakat. Azonban az angol és francia össegélyező egyleteknek más feladataik is van, t. i. anyag vagy műszereknek ideiglenes használatba bocsátása által felségelni mostoha körülmények közt jutott tagjait.

Továbbá feladata ezen gyűléseknek: orvosi segítségben részesíteni a beteg tagokat, azoknak valamely ápolókába való felvételét körvonalozni, s őket a szükségben képest ruhával és élelemmel ellátni.

Mivel pedig a közvetlen segítségnyújtással a „népbankok” változott össegélyező egylet nem rendelkezik, — az ipartársulatoknak jutott feladatuk ily össegélyező egyleteket alapítani.

Ily össegélyező egylet tagjai az összesen fizeszik meg a reájuk eső járulékat, mert tudják, mily jótékony és áldásos azok működése.

Nálunk ily egylet ép oly szükségben, sőt talán még szükségesebb volna, mint másutt; s ha iparosaink a viszonyokkal számot vetnének, nem is mulasztanák el ily egyletet, saját jól felfogott érdekekben látván.

Mi a teendőnk?

A mesebeli órkös gazda, midőn szekerét elakadt, szekerén ülve maradt és Hercules-ként könyörgött, hogy segítsen rajta. Hercules ott termett mellette és ezt tanácsolta neki: „Szállj le szekeredről, ragadd meg és told a kereket, csapkodd meg ökröidet, szűzid könyörögj az istenekhez, hogy segítsenek; mert amit magad elvégeztél, azt hiába kérod az istenektől”. A magyar igen helyesen ezt így fejezi ki: segits magadon, és az isten is segít rajtad.

A mi jólétünk szekerén is elakad; megfeszítettünk a sokat akará sűppödéses ingoványban; az ország és egyegek csak a nyomorban csak a misériában vetelednek egymással. De még mindig az elakadt szekerén ülünk és lamentálunk jobbra, lamentálunk balra; ostromoljuk az eget kérdéseinkkel, hogy segítsen szomorú helyzetünkön. Csak a vak nem látja, hogy eljárásunk helytelen. Nekünk is tehát, mint az előbb említett gazdának, le kell szállnunk azon magas polcra, melyre tehetéseinknek tulaj-

becsülése ragadott; le kell mondannunk sok olyaamiról, mi a szerencsésebb körülmények közt levő nemzet igen könnyen elérhet, de mi nem. És valjon mi az, mi nem nekünk való? Mi az, mi nem mihozánk illik?

Bármily társadalmi állást veszünk szomorúra mindenütt egyet tapasztalunk, azt, hogy mindenki másnak, mindenki többnek akar látszani, mint a mi valóban. Az arisztokratákról itt esz sem tesszünk, azoknak legnagyobb része mindig excentrikus volt és az is marad, míg a nagy birtok, a sok pénz a jellemnek próbaköve lesz. Ennek szomorú következménye azután, hogy egyik ősi birtok a másik után kerül idegen kézre.

A társadalom többi fokozatán ha végig pillantunk, senkit sem találunk a maga helyén; a földesur, ha gróft nem, de bizonyonnyal bárót játszik; a kereskedő földesuri tempókban tetazeleg önmagának; az iparos kicsinyli a tisztességes műhelyt és hivatali iroda után vágyik; a napszámos, ha tudja, hogy rászorult valaki, rá tartatja a pártát; még a köldös is csak azelőtt húzza össze magát, akitől éppen alamizsnát kér. E társadalmi láncolat helyrehozott nagyobb szemeit a nők segítik összerakni természetük és eddigi nevelésükben rejlő nagyváragságukkal. Lehet-e azután csodálni, ha a család anyagi ereje ezen erőteljes és természetellenes törekvésnek megörök? Lehet-e mit megváródunk, ha látjuk, hogy család család után pusztul és a rövid ideig fittogtatott dícsőségnek és gazdaságnak még csafraingja sem marad az egykori fény emlékéül?

Ha igaz az, hogy a természetben minden az oksági viszony és így kénytelenül törvények szerint történik, akkor napnál világosabb, hogy pusztulunk, vesztünk kell, ha továbbra is ezen irányban haladunk.

A magyar nemzet, mely annyira tornyosuló vezérelt közt innen-onnan ezer évig fenn tudta magát tartani, lehetetlen, hogy életével ne rendelkezze, lehetetlen, hogy jelenéből biztos jövőt ne tudjon alkotni! E tudat bizalmat önt belénk minnagunk és jövőnk iránt, bizalmat jőzan vállalatunk, bizalmat a bizonyos siker iránt, csak lépünk azon utra, melyet a haladás és természet szabnak elénk. Ha valaha, bizonyonnyal most itt az idő, hogy az órisi bel- és külválások közt ne szégyeneljen senki az lenni, a mi valóban; mert kiki csak azon körben érvényesítheti célirányosan törekvéseit, melybe őt társadalmi rangfokozata helyezi és ha e körben érvényesíti azokat, eleget tett önmaga és hazája iránti kötelességének. Korunk felvilágosodottsága tiszteletet vivott ki a becsületes munkának.

minden téren; társadalmi szótárunkból lassacskán kezd eltűnni a „szolgai munka” megdéllyegző elnevezése, mely eddig oly éles és mérv határt vont az anyagi és szellemi munkálkodás közt. A mai kornak egy ébres jelszava van: ésszel és kézzel. Ezt kell nekünk is magyaroknak követnünk, kik eddig, fájdalom, szavainkban demokráta, tetteinkben pedig arisztokrata voltunk.

A külföld sokban igen, de ne mindenben legyen mintaképünk; ami jó, ami szép, ami ügyes, ott, meglehet, hogy ide hozzánk áttelvetve a legveszedelemből következő nyelveket vonná maga után. Utánunk azt egy, hogy nemzeti egyéniségünket fel ne adozzuk és mi magunk is iparkodjunk a ját eszünkkel élve önállóság valamit létrehozni, mert az nagyobb örömet, nemesebb életet szor, mintha a külföldnek összes vívmányait vakon magunkra aggattuk volna.

Végre a mostoha időjárás szeszélyeit játsszuk ki a jövedelmek legdusabb forrásának megnyitása — a takarékoság által. Mi magyarok e jövedelemforrást még nem ismerjük eléggé; mi azt gondoljuk, ha pénzünk van, hogy azt mindjárt szórni kell, vagy van rá szükség, vagy nincs. Pedig megtehetjük, ezen egyetlen egy erőny gyakorlása által nem egy, de több mostoha-teremtő év szükeit bőven, de bőven feldzhetünk. Hazánk földje minden még oly fonák időjárás dacára is terem még mindig annyi, amennyi valódi életszükségletünkre unos-untig elég; hogy luxus kiadásainkra nem teremhet eleget, no csodáljuk, sőt örülünk, legalább nem fulunk saját zsirukba.

Eszszel és kézzel! legyen tehát jelszavunk.

Valami a halottak napjáról. A halottak napjának kegyeletos ünnepe nagyon régi korbá vezethető vissza. Eredetét egy Odilo nevű apátnak köszönheti, ki Clugny kolostorában 993-ban elrendelte, egy szerzetes az mondván, hogy az Aetna mellett lakók gyakran az ördögök ordításait hallják, s hogy töltik a szerzetesek imái és alamizsnák sok lelket elvonnak. II. Sylvester pápa az egész római egyháznak ajánlotta a halottak napjának ünnepét és azt November 2-ára tette át.

Ez ünnepet azon általános emberi vonás teszi kedvesé, mely a szív kegyeletében nyilvánul. Az ünnep magasztos lényege félre nem érthető s November 2-ka hatalmas memento az emberi szívgyarlóságainak emlékeztetőre.

Nincs olyan emberi szív, mely ha a jó napokban meg is feledkezett istenéről a földi élvezetek mámorában időt nem talál magába szállni s emberi gyarló voltára gondolni, nincs oly emberi szív mondom, mely a bábánát és keserv napjaiban a józ nem fordulna, a ki ilyenkor mégis támaszt nyújt és ki egyedül támaszt nyújthat. Csak az képes ezt felfogni, ki egyszer már elbágyatva érezte magát a világban, kinek szívében azon keserves úr támadt, mely előbírók szokott lenni a kétségbeesésnek. Csak az képes felfogni, mennyi vigasztaló van azon gondolatban, hogy elbágyatottságában sem kell szégyennie s hogy a kegyelem és vigasz fő forrása nyílik meg számára akkor, ha elméjét a földiekől elfordítva arra tekint, a kitől van az élet és a halál, az öröm és a bánat, kinek végtelen kegyelmében nyugalmat talál a földi fáradt üldözött, sebzett vándora.

S hol kínálkozik jobb alkalma a magabizsálásra, mint kők a holtak csöndes tányáján, hol minden sirban egy egy földi vándornak porhüvelyé nyugszik s hol minden sírkő arra emlékeztet bennünket, hogy minden földi melandó, hogy onyész-szertnek van alávetve minden.

A szülő, hi korán elhunyt gyermekét siratja, a fiú ki apját vagy anyját temeteli, a férj ki szerető hitvesétárat adta át a csendes bírdalomnak, az árva ki mindenét veszté, mind ide záródokolnak ók, hogy megkoszorúzzák drága sírjaikat, s hogy a síroktól vigaszt merítsenek az életre.

S a nemzet halójairól sem feledkezik meg a hazafi. Ezek, kiket ugyanazon lelkesítő eszme, ugyanazon drága érzelem hűvit, záródokolnak a nemzet felejtetlen halottjainak sírjait megkoszorúzni, hogy megemlékezve a haza boldogságának szentelt életükről, s lovára a nemzet halájját, honszerelmünk nyerjen erőt és új tápot.

Tanúgy.

A nógrádmegyei tankörűlt népiskoláról 187%. Évre eddig beérkezett statisztikai adatok nem felelnek meg mindenben azon rovatoknak, melyek szerint a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi m. k. Miniszteriumhoz országos használatra felküldeni rendelt táblás kimutatások készitődnek.

Minél fogva új nyomtatványokat küldöttem az illető iskolai hatóságoknak, hogy azokat szabatosan kitöltvén, hozzá a járásbéli szolgabíró útján mielőbb eljuttassák. Az ekként nyomandó statisztikai adatokban az iskolák száma nem tévesztendő össze

TÁRCSA.

VELENCZEI EPIGRAMMÁK.

QDTHÉ UTÁN.

Ferdinanda Csatornájai.

4.

Itáliába valék; porosak még útai egyre,
S megcsorultak sehogyl nem kerül itt idegen;
Német igazságszolg nincs semmi zugában o
bunnak,
Nyűgös élete van, rendje, fegyelme hi-
ányos;
Önmagáért fárad kiki, és hív, és hibetel-
len;
S állam főznek is csúnya csak egy: a haszon.
Szép e bon; ah de mit ér? Faustint nem
lelem itt fel,
S már nem Itáliá mit tájra hagyék el imént.

5.

Gondola beljében fektetém, s a csatorna
hajói
Köz vive útam, amik terhesen állanak ott;
Mennyi a szükséglet, vajon itt kész árú
megannyi:
Bor, buza és eleég, könnyű, sebzés faanyag;
Nyílesbeben hatolnak, s ime arczomat éri
keményen
Rapkény galyja. Ez-e Dafne jutalma? ...
„Oh a

Költők búna csekély, mosolyogva autogja
a Nympha,
Igy a fenyíték is könnyű málta. Tovább!

6.

Látva záradokot, a könyv forr szemeim-
ben azonnal.
Ó mily boldogító ime egy álfogalom.

7.

Egy szerelem havított, becsesebb mint min-
den e földön,
Ah nincs már többé! . . . Hallga, — viseld
el a gyász!

8.

Olyan a gondola, mint bölcső, mely ringat
ülében,
S rajta koporsónak képe a tág menzszet.
Jól van így. A bölcső s a koporsó közt le-
beg éltünk
Gondtalanul, a nagy medrű csatorna élén.

9.

Ünnepien halad a dögével a numius együtt,
Sirba tevők az urat, s rajt a körűn;
Nem tudom a dogé mit gondol, a másik
azonban
Eznyi komoly pompán mindenesetre mo-
solyog.

10.

Mért rohan és ordít egy a nép? mert cuni
kiván, és
Nemzeni, s gyermekinek gyűjteni tápanya-
got.
Tartad meg eszedbe' utas jól ezt, s légy
szinte így otthon,
Ennél többre sehogyl nem jut az emberiség.
(Folytatás köv.)

A mágnos hogy.

TÖRÖDÉK.

Magyar Náci uti naplójából.

Sokak előtt talán azon hosszú idő, melyet utazunk egyedül por fellegek, füst, köd és más, ha a szemet nem is tökéletesen elhomályosít, de minden esetre csalékony fata morgának tanulmányozására fordított, feltűnnek fog talán tetezni, oly annyira, hogy maga az elbeszélés valószínűsége alapokon fekvő hitetlenségben is kételkedni merészkelnek.

Igaz, hogy 48-tól 76-ig hosszú az évek sora, — de ha meggondoljuk, hogy ezen időt leginkább Ázsia azon vidékein töltötte, hol az európai status bölcsök utalánya folytán, az ezen hivatással tökéletesen megelégedett muszka terjesztő a honboldogító alkotmányosságot, és a magasságban mivel Európában békében engedi lengedeznie és fejleszteni a szabadság zászlóját, hogy a nemos török nemzet vezetés alatt a kaukázsi faj kultúrája miniója teljesedjék, egyedül ezen ezé. folytán tökéletesen felfogta a zöld lator-

Szirák és a sziráki

Egyház történetének rövid vázlata.

(Folyt. és vége.)

Az egyház jelenlegi életében előforduló mozzanatok között említés nélkül nem hagyható az 1860. év. Ez évben egyházunk nagy forrongásnak volt színhelye, az ismeretes páteus elfogadása vagy elnemfogadása tárgyában. Bizonyos Liebesberg akkori szolgabíró fenyegetései határt nem ismerve, az akkori lelkesztő ifj. Walentényi Jánosot becsúszással fenyegette, a híveket rábeszéléssel fenyegetés sőt itatás által is a páteus elfogadására rábírni akarta, érdemeiket híven magának szorozni az akkori kormány előtt. A lelkesztő és akkori felügyelő Bozó Pál határozottan a páteus ellen nyilatkozott, berédi és kökényesi hívek tiltakoztak a gyűlés határozatai ellen, mivel arra meghívta nem voltak, Szudy Károly ügyvéd ugyan azon okból tiltakozik a határozat ellen, mégis a sziráki hívek jelen volt kisebb-egkei páteus rendeleitei szerint kívánta szervezni az egyházat, s a lelkesztő tiltakozása miatt fenyegetett, úgy hogy a templomból majdnem menekülni kénytelen volt. E tény, hogy megvalósult, nem annyira a sziráki jelenvolt híveknek rovándó fel bűnül, mint inkább Liebesberg szolgabíró igaztalanának, fenyegetéseinek. De bár ezen egyházi határozatoknak, mert törvénytelen volt, a sziráki ev. Egyház páteusszerűleg rendezve soha sem volt s a később lecsillapodott kedélyök is belátták tévedésüket s visszatértek a régi autonóm egyház kezébe; Liebesberg hatalmát éreztetni akarta volt felügyelő Bozó Pál úrral is s hivatalára elé idéztette, mint látszik, hol midőn semmiféle bizonyítékok ellenfele nem hoztak, a vád alól felmentetett, s Liebesberg pedig Szirákról eltévedt.

Ifj. Walentényi János, különben igen engedékeny lelkesztő lelkesztő, rendületlenül állott autonómia szervezettnek mellett, s képes lett volna az apák példáját követve lelkizabadságért mindenét feláldozni: minnek bizonyítéka az is, hogy az 1860-ban Esztergály Mihály pestmegyei főesperes által Pestre öszökhívtó kerületi gyűlésen, mint nógádi ev. Esperesé képviselője megjelent s a Protman rendőri szöveg tiltalmának dacára onnan nem távozott. Ezen szintén hozzájárult ama eredményhez, hogy a páteus vizsgálata véget ért.

Továbbá szellemi életünk fejlesztése tekintetéből ürvendős az, hogy 1867-ben egy díszes iskola épületet emelt a sziráki

ev. Egyház két tanteremmel, melyek egyikeben hatvan magyar nyelven tartanak az előadások, másodikkban pedig tót és magyar nyelven. Továbbá a paplak kijavított, egy a paplakon mint iskolában új iskolák építettek emeltek, egy új harang készített, a templom tornya borgeanyal fedett be, s most új orgona készített. E költségek 7-9 ezer forint képviselnek. Egy év előtt alakult egy gyermek kert, ugyan nem az egyház közvetlen kifizetése, de szintén az egyház hívek hozzájárulása folytán. Ezen ürvendős leendő 10 évek gyümölcse.

Az egyház jelenlegi pártfogói között kiemelnek: Bozó Pál ur, ki ez évben is az egyháznak 600 forint földi adományozott, részint törvényi feladataira, részint új orgona vételére és Gr. Degenfeld Lajos jelenlegi felügyelő, ki szintén az egyház reudas kiadásaihoz hozzájárult, s azon kívül önkéntes adományaival segíti Mindketlen pedig a lelkesztő, és a tanítói javadalmazásokhoz nevezetes önzéssel hozzá járulnak, s így az apák és dédapák nyomdokait követve, a sziráki ev. egyház felvirágzásban buzgó működnek.

Az egyháznak eddig névleg is ismert lelkesztője a jelenleg működővel 21 volt, kik közül kiemelnek: Glonius Dániel 1732-1755-ig. Ez superintendensé válaasztott, de beiktatása előtt meghalt. Ennek örököséi hagyományozták az igen nevezetes Glonius-Antner féle alapítványt, papközvegyek, hivatal képtelen papok és tanárok, ugyazintén külföldi egyetemeket látogató magyar theológusok számára, továbbá idősebb Walentényi János 1815-1852-ig Nógrádmegyei ev. és pereségné főesperese volt; nevezetes továbbá Tordelius Sámuel (Drozdi), kinnek hivataloskodási idejétől 1782-1732. anyakönyveink vannak egész mai napig Felülnő, hogy Tordelius anyakönyveit rajzokkal látta el, még pedig minden rajznak az actushoz képest bizonyos kifejezést kölcsönözni kívánt. A többi közt csak egy példát. Egyházasulandó s templomba esküvére menő végleg hatán vízi menyasszonyát, s ezen rajz következő megjegyzéssel van az anyakönyvben ellátva „tolle crucem tuam et sequere me.”

Az egyház felügyelői névsora 1756-dik évvel kezdődik, kiűnnek mint ilyenek buzgósgok által: királyfalvi Róth Tamás, Szontag István, Gr. Teleky József, Bozó Pál és Gr. Degenfeld Lajos. Névleg ismert felügyelője ezen egyháznak eddig 17 volt.

Az eddig névleg is ismert tanítók száma 20-ra megy, kik közül kiűnt Turcsányi Márton 1749-1798-ig, nem csak azért, hogy 49 évig működött itt, de az akkori népne-

velést rendszeren felül emelkedett, s áldást teremtő munkát tett.

Ez egyház lélek száma kétszázötven évben igen nagy változásnak volt alá vetve, a 17-ik században több mint 4000-ig ment a leánygyűlekezetek együttes, 1866-ig majd nem 2000 lélekre ment, most Degenfeld elválasztása után alig 800 meg az 1000 lelket.

Persecutionális időben, mely viszonylag sokos ment keresztül az egyház s annak hivatalnokai, irattárunk emlékeztet: sajátos azonban ama hagyomány, mely a nép ajkán él, hogy a legkisebb harangcsakat körülbelül 17. század, s Jézusának ellop-ták Gyöngyösről vittek, honnan ismét egy szirák amennyi vissza lopta, s később hozzá békán Gyöngyösről ártakra. Ugyan erős alkalom kellett lenni, mert Szirák Gyöngyöshöz körülbelül 6 magyar mértőidényi távolban van.

Wladár Miksa,
szirák lelkész.

Hírek

Azon előfizetőket, kik hátralevőket eddig be nem küldötték, tisztellel felkérjük azok rövid idő alatti bekladására, nehogy a kiadóhivatalnál fennakadás történjen.

Személyi hírek. Madách Károly megyénk tisztelt alispánja nénapján, f. hó 4-én más-más bővülő nyilatkozatot kapott egy a tisztelt mint egyesek részéről. — Nov. 2-án mult egy ére, hogy a megye kormányzója, s az idő alatti munkássága és az alispáni hivatalnál járó kötelességek pontos és lelkiismeretes teljesítése által érdemelte ki azt a tiszteletet, mely nevenapján oly nagyban nyilvánult. — Az ebédén, melyen 70 személy vett részt, Imády Károly esperes és a „tisztelet nagy mestere és tisztában fejezte ki az alispán ir irányában táplált készségét.

Az építő és egészségügyi bizottság B-Gyarmaton f. hó 1-én megalkalm. Örömmel jelezhetjük a hírt, mely B-Gyarmaton az anyira szűkező egészségügyi és szociális intézkedésekkel élere állni kezdi. A bizottság elnökei: Kék László, jegyzője: Tomcsa Nándor urak lettek egyhangúlag megválasztva. — Ma ugyan-azk állat fog tartani a bizottság, az ügyfeleknek szolgálat. E bizottság minden intézkedését figyelemmel kísérve, jelezni fogjuk.

A b-gyarmati működési társulat első előadását e hó 18-án fogja tartani a kismegyeihez termében. Kinfaludy Károly „Működés” című jelen vígjátékát tartja színe. A színhelyi bizottság tevékenysége méltó elismerést érdemel.

A svéd női négyes föllépte — mint írják — csakugyan megfelelt a várakozásnak, mert ily énekeiről, „melyről a legnagyobb zenekritikusok elzagadottan nyilatkoznak, London-son eddig még senkinek fogalma sem volt”. Október 31-án 8 órákor az állványt a négy bölgy elfoglalt, tekintetők, mely nagyobb közönséget is látott már, végig jár a t. közönség, mely egyszerre fel és maj lett; nem kellett hangul villa, egymásra nétek, s a legméltó harmonia, melyet emberi érzék felfogni képes, gyönyörű elragadó változatokban emelt szét s varázslat, s e varázsgörögöt hatásként egy a bus mint a vig. egy a szél mint a szél ártakban egyként. — Híres éneket! — Losonc a dalvilág hazája lett, s ki azt tette, Kovács Emil ur, — megérdemli a losonciak köszönetét.

Hírmegjelenések. Szűcs Zoltán a szirák: kir. Járásbírója aljegyzője s napokban jegyezte el Göcs Jolán kismegyei, Göcs Perence erdőküthi bírtokos hája és emelkedő leányát. Áldást kívánunk e szép frigyre.

Adakozás. Úrge Eleb szirák: bírtokos a b-gyarmati tiszti egyetnek 2 forint, az egyet senekarinak 1 forint adományozott s évente adományozni magát kötelezte. Szép érdeklődés a vidékről.

Papválasztás. A b-gyarmati (Post megyében) Sebán János b-gyarmati szirák: ifj. egyháztal papját válaasztotta.

A „háttér” estélyén a b-gyarmati tiszti, kir. s róm. kath. felkeltet, gyö-

as egyes osztályok, vagy külön iskolai épületek számát, hanem egy iskolának tekintendő mindazon tanítót, mely magában véve egy befejezett tanköri képez, s melynek osztályai a népoktatási törvény értelmében egymással szorosan kapcsolatban állnak, ha mindjárt külön épületben léteznek is; míg ellouben a tanépületek száma akként szabandó meg, hogy ugyanazon telken lévő, de építészetileg elkülönített helyiséget képező építmények meganyi külön iskolai épületnek számításának.

Továbbá a mulasztások se a mulasztott órák, de napok szorint számításának, s azükeg tanökönyvekkel ellátottak pedig akként értelmezések, miszerint a tanuló valamennyi tanökönyvvel, vagy legalább azoknak nagy részével elvan látva, melyek a népoktatási törvény 11-ik §-ában előírt köteles tanítágyak megtanulására szükségesek. Végül a küldött nyomtatványok tiszta oldalán rövid de szabatos jelentésben terjesztessék elő:

1.) Hogy a köteles tanítágyak minde-ikében mily siker éretett el? S ha némely tanítágy, mint például a „polgári jogok és kötelességek ismertetése” a kertészet és gazdasági gyakorlati utmutatás vagy „a testgyakorlat” tekintetével a katonai gyakorlatokra át nem vétetett, vagy pedig olhagyalott volna, mi e körülménynek oka?

2.) Hogy van-e az iskolának a természetrajzi és természetismit ábrákön kívüli valmi természetrajzi, vagy természetismit gyűjteménye? mint például: kismélt állati, rovar, kagyló vagy más efféle gyűjteménye s hánydarabból áll az?

3.) Hogy a tanító tud-e valami kézmű-orséget, ért-e a szőlő műveléshez? Ezen ismeretágyakban képes-e sikeresen oktatni, esetleg azokból minő gyakorlati eredményt tud maga részéről felmutatni?

4.) Hogy megkísérette-e a tanító az iskolai takarékpénztár behozatálát és mily sikerrel?

5.) Hogy a tanító neje tudna-e a tan- köteles leányáknak a női munkákból, mint a varrásból, vagy más efféleből rendszeres oktatást adni, ha némi jutalom mellett kívánatnak?

Röviden, hogy az illető iskolai hatóságok hazabíró buzgósgáknál fogva mindent el fognak követni, hogy az adatok, melyeket fennebbiek fonalán nyújtandnak, pontosak legyenek s Nógrádmegye képes legyen az ország színe előtt teljes hiteles- ségű kimutatással megjelenni.

Kolt B-Gyarmaton, 1876. oct. 20.

Ebeczky Emil,
Tanfelügyelő.

na mohó falása után vízzel felderített ökö- lelki állapotát.

Az amazonok, vagy is a főzö kanál keretők az előbbiek egy rokon törzse; meg- patkolt lábait képesséi bizonyítéknak tekintvén, a nököpöző epületi professzorának akarták megtenni, — és első indítványa, mely szerint növényekről, tapasztalt bajlamiknál fogva leginkább adó executoroknak kívánta kimivelni; kellő elismerésben részesült; — meg is ígérték neki szabad bárojuk Bal- bácsi spóliájának egy részét, de midőn egy bajlólat és illatú amazon készítményű kukoricza gancza tálat önmaga felé köze- ledni érezt, a soba többé nem feledett tá- rós csuszával emlékeztől mint meganyi fö- riától üldözött, kiűnt ágydolyóként a szom- széd Eo-kurdok országában örmett.

Ott állott meg annak kellő közepén csapazon, elhagyatva, némán, egyedül — ültözke a mosolós, correct fehér trikót tör- betben helyettesített, csizmák pedig, melyek meg magának az amazon országba léptekor lábainak sárba bemártása által szerzett, ha talpfiánban szenvedtek is, de szarúkkal a csizma fogalomnak legalább elméleti ki- fejezést adtak, — ugyanazon festő anyag- gal pedig az állatkörre ábrázolt zsebek leg- bátrabb kíváncsiságainak is megfeleltnek, mert legfeljebb álmban juthatott volna észbe valamit, mit magának nevezhetne, azokba becsusztatni, — o táhat magát kifújván és kellőleg tájékozván arról miszerint tulajdon- kép rosszabb alig érheti, — azon elezést odaadással lépdelt, mely az akasztófa hó- seit vízi végnyugalmok színhelyére.

De bár mennyire értéketlenne vált is a kiűllott szenvedések folytán, mégis fel- tűnt neki, hogy sehol élő lényt sehol mű- velt földet nem talál, dacára, hogy a fű- gölges napságának agyvelejeinek felhénye big részelt öszemenéssel fenyegettek és csizmazsárának elmélete megrepedve hullott széjjel a vakolt trikonak barátságatlan el- válasza pedig szűgyen pirt idézett barnult arcára, — nem lehetett többé kétség, hogy o egy lakatlan országba tévedt, hol a lakók egy része adóexecutoroknak nevez- tetvén ki, a másik részt kilezqualta, — aztán pedig ön magok kénytelenítettek mint Pharaó országából a zsidók, működési alap hiánya miatt kivonulni, és más bol- dogabb országban alkalmazást keresni.

Micsoda szerencsétlen ország lehet ez?

Villant Nácsinak agyvelejeén keresztül. De ezután ébreg és égető szomjóság- tól elnyomtatva a forró homokra dőlt, és az ilyen szerencsétlenek végvárátja a halluci- náló fogadta karjaiba és dús asztali terítve eleibe kristály palacszkokban tündöklöttéte álmodó szemei előtt éltető nedvet míg fáj- dalmat újonnan és újonnan feleszmélni kény- szerítették.

De világos perczoben így látszott neki, mintha a felette és körülötte oly remény- telen kétségű égen a messzó déli láthatá- ron egy pontot, ha képződnek, mely mind inkább közeledve felhő alakot öltött, nem sokára mentő árnyékába burkolván a szen- vedőt.

Valóságos víz nedvesítette meg égő aj- kait, és egy agg térdelt möllette lecsalva halantékkjait.

A magához tért egy mély álomból éb- redő bizonytalanságával össze barmult s bár tudta, — hogy talán régen, — de látta már ezen arcot talán fiatalabban, ta- lán a rajongásnak és lelkesítésnek több kifejezésével, — kevesebb ráncokkal hom- lokán reményteljesebben.

Midőn egy népeta mgaval ragadtott mely forradalmat nem akart, — és fegyvert szor- itott az elleneköz kezekben, — hűség és bátorságot a kétkedőkbe, — elkecserezté- get a gyávákba, — és megdobbanást a bá- rakba.

Igen ez volt azon bűbájos, ki ellen küz- deni a bátrak érveket és társakat nem ta- láltak, — és a kormányozni szokott kés, midőn határozottan tenni és cselekedni kel- let volna, — mereven tétlenül hullott alá.

Talán a colchizi sárkány fogait vezetve ezen ember maga körül, midőn a nemzeti- ségek örült okadatolatlan gyűléssel rohan- ták meg egymást kölcsönös toraikon önnep- lendők közbe kinevül „a szabadság kimul- tait.”

Nem tudta emberünk hogy láz beteg álma tükröződik e még szemé előtt vagy éber valóság-e az mi előtte áll.

(Folytatjuk.)

nyerőn ki volt világítva. A kath. egyház eme szép szokását B. Gyarmaton ma már a protestánsoktól a görög u. egyesültek is követik. A kegyelet virágai meleg köbökbe találunk.

Rövid hírek. B. Gyarmaton Bercsiller József ur kint a borházban fényesen megvendégelte a tiszoltó egylet számosan megjelent tagjait; és alkalommal Tornay Zsigmond úr („Zaiga bácsi”), ki tudvaleg a tiszoltó egylet oszmányjával eleinte sehogysan akart sympathizálni, az egylet pártolójává felcserélt. — Jegyzői szigorlatok tartattak f. hó 2-án B. Gyarmaton. Végül jót sikerrel 9 jelölt. — Kassa vidékén a hó mult kedden, B. Gyarmaton pedig f. 4-ikén este közösztűt be. —

Rendületi hír. Szirákon Szandi Sándor nevű kovács, azon gyanúból, mintha inasa és apja több tolvajlás miatt őt a hatóságnál feladnák, előbb inasát, mint már közöltük egy kútha fejtotta, — később atyját fejeztével akarta agyon vágni, mi azonban nem sikerült, végül pedig önmagát a dungelegi uton egy akácfa alá akasztá.

A „Magyarország és a Nagyvilág” legújabbban megjelent 44-ik számának tartalma. — Szöveg: † Jakab István. — Bettyér időkbeli Költői beszély. (Boruth Elemér.) Folytatás. — Deák Ferencről — Kis virágosa. Kétemény. (Gáspár Imre.) — Fiumei képek. — Baróti Szabó Dávid emlékezete. (Förstény Ferenc.) — Tárcsazévi. Vidéken. VIII. Zajsoni (Rab) Istvánról. (Porsó.) — Bosnyák ráják bucsuja. — Az elhagyott vácsi temető Budapestén. — Egy boldogtalan nő. Beszély. (Turgenev Iván.) — Kétfelét. — Sakktárgyalás. — Szórejtvény. — Szerkesztői üzenetek. — Rajzok: † Jakab István. — Fiumei képek:

A Tézisok kapuja. — A Finmára. — Baróti Szabó Dávid. — Zajsoni (Rab) István. — Baróti Szabó Dávid síremléke Viten. — Zajsoni (Rab) István síremléke Brassóban. — Az elhagyott vácsi temető Budapestén. — Bosnyák ráják. — Előfizetni lehet a lapra a kiadó hivatalban Budapestén, Ferenciek tere Athenaeum épület. Negyedévre 2 frt. 50 kr., félévre 5 frt., egészévre 10 frt. Ajánljuk a lapot a t. olvasó közönség figyelmébe.

As „Új idők” című hetilap (divat-tárcával) az évi 43-ik számának tartalma: A nőkérdés. — Dalok (I–V. eredeti költemény.) Tóth Ede. — „Giac” (eredeti elbeszélés), Lauka Gustávtól. — Marianna a délvideken (Tennyson költem.) Szulik József. — A macska, Welser Ernő. — Irodalmi, társadalmi és művészeti hírek. — A borítékon: Hymen, sakktárgyalás, betűrejtvény (hármass jutalommal), szikrák, vegyesek. — Előfizetési ár a kedvelt hetilapnak évnegyedre 2 frt. 10 kr., félévre 4 frt., egészévre 8 frt. — Szerkesztői Benedek Aladár. Kiadóhivatal: Budapest, papnővelde utca 3. sz. földszint jobbra. Olvasó egyletek, tanítók, tanulók és kávéházak még a kis árból is 15% engedményben részesülnek.

As „Apollo” című zeneműfolyóirat ötödik kötete legújabbban megjelent novemberi füzetének tartalma: 1) Andalgó, Fáyol modorában Mosonyi Mihálytól. 2) Egyveleg „A denevér” című operettből, Hölzl Lőrincstől. 3) Erdő erdő sűrű erdő Árnayban, népdalátírat Sipos Antaltól. 4) A mészáros, polkamarurka Pejakovits Lászlától. — A borítékon: A Wagneriana Ambros A.-tól. Vegyes stb. — Az előfizetési ár egészévre 6 frt. félévre 2 frt. A jelen szám 1 frtért

külsős megvásárolható. Az előfizetési vidéken legelőszörűbben a postahivataloknál utalványozás útján eszközölhető, Budán, „Apollo” kiadóhivatalában vár országgház-utca 34-ik szám alatt. Minden oddig megjelent szám és kötet ugyanott lezáróltól áron kapható.

Megjelent. *Leveleszerinti oktatás a német nyelvi öntanulására.* Írta és kiadja Rodor Adolf. 22. és 23. füzet. Az egész mű 6 frt. 50 kr. Megrendelhető minden hazai könyvtárnál vagy a szerzőnél Szombathelyen. E díszesen kiállított folyóirat az előző ismert Tömeget. Langenscheidt tanmódosított vette alapul és a német nyelv alapos megtanulását a *legelőszörűbb idő alatt biztosítja.*

Kedélyes.

— Házassági ajánlat. Egy chicagói lap hivatalában közlekedtől egy férfi jelent meg, ki a következő hirdetés közlését kérte: „Házassági ajánlat. Hirdető oly művelt és tekintélyes nővel ohajt megismerkedni, ki a következő leírásnak megfelel: magasság 5 láb és fél hüvelyk, súly 126 font; mell-mélesség 39 hüvelyk, derékméret 28", hüvelyk, csípőszám 3", keztyszám 5", arczsínje sötét-barna; szemei sötét kék. A levelek következő cím alatt küldendők: „W. 1783. Tribune office.” A hivatalnok, ki a hirdetést átvette, bámulattal olvasta azt végig. „Őn ugylátzik, igen szigorúan veszi azon költékeket, melyekkel jövődöbölének birnia kell.” „Meglehet, de lássa ön, első felcsésem igen fiatal korában halt meg, s minthogy szerzőlött sok ruhanemője maradt hátra, oly nőt ohajtanék, ki azokat

elviselhesse. Az embernek takarékosnak kell lennie a mai rossz világban!”

Ha Gellert valahová hivatalos volt, rendszeren egyegyed órával előbb jelent meg a kitűzött időnél. Mert — ugymond — az időt, melyben magára várat az ember, a társaság arra használja, hogy előkeressék bibéit és gyöngöit, vagy ilyeneket kóholnak is ki reá, s én azt tartom, ezt is jobb elkerülni.

Furcsa kérdés. Egy theatárszágban arról volt szó, hogy mily benyomást tesz az emberre azon személy, kit először látnak, és a házasságon megjegyző: „Én azonnal szerzem véleményemot valamely egyéniség felől és megvalloim, nem emlékszem, hogy valaha csalódtam volna.” — „Mama! — hangzik közbe a legifjabb gyermek hangja — miként vélekodtél földöl, midőn először láttál?”

Szerkesztői üzenetek.

Losoncz. Tópartinak. Az űzi merengés eszméje nem új, — a rithmus is hiányos, kivált a 2-ik és 3-ik stófában. Kikerül onnan jobb is.

B. Gyarmat. Jertha urbólgynek. Örülök, hogy a b. gyarmati hírlapokhoz írt felhívásom, nagyánál oly fogékony kebelre talált; beküldött költeményei is arról tanuszkodnak, hogy azíve bír érezve tolmácsol egy egy világtájdalmat. Ezekkel a a másik talán be is válik.

Felelős szerkesztő:
Horváth Danó.

H I R D E T É S E K.

STELLIK DOMONKOS

gépész a balassa-gyarmati gőzmalomban

mindennemű gépezeteket, u. m. gőzkazánok, malmokat, cséplő-, arató-, vetőgépeket, vizipuskákat, Kukuricza-morzsólót, szecs-kavágót, decimál-mérőket, és minden e szakmába vágó eszközöket legpontosabban, gyorsan s legjutányosabb áron jótállás mellett elkészít, — ugyszintén

varrógép javításokat

elvállal. — A n. é. közönség kegyes pártfogásáért esd.

Továbbá a t. közönség tudomására hozza, hogy

a balassa-gyarmati gőzmalom működését ismét megkezdvén, a vám a vizimalmok szerint vétetik.

Tisztelettel felkéri a községi előljáráóságokat és körjegyző urakat, hogy ezt a köznép tudomására hozni sziveskedjenek.